

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' ובל מאמרים

פרשת מסעי

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאצרות אמונים

כחה של תפלה מעמק הלב

י'ושב בה עד מות הפהו הגדול" (לה כה)

במסכת מכות (יא א) מבאר, שאמו של הפהו הגדול היתה מספקת לגולים לעיר המקלט מזון וכסות כדי לרצותם ולפיסים שלא יתפללו על בנה שימות. והשאלה נשאלת כמאליה: וכי נתן להעלות על הדעת שתפלתם של רוצחים אלו תפעל כנגד אהובו של מקום, הפהו הגדול?

סוד גדול למד מכאן המשגים הגנה צ' רבי יחזקאל לוינשטיין:

כיון שיודעים הרוצחים שתפלתם היחידה לצאת מעיר המקלט היא רק אם תתקבל תפלתם וימות הפהו הגדול, שמים הם בתפלה זו את כל יבם ומתפללים מקירות לבם. תפלה שכזו בכחה להתקבל אף כשהיא מנגנת נגד צדיק הדור, הפהו הגדול. מופת הדור עמי קלו

הפוגע זקוק לתפלתו של הנפגע

לשיטה אחרת בגמרא שם, הסבה שאם הפהו הגדול דאגה לכסות ולמזון בעבור הגולים, היתה כדי שהם עצמם יתפללו על בנה שלא ימות; מדוע פנתה דווקא אליהם שייתפללו על חיי בנה?

תרץ ה'עירך לנר' (מכות יא א):

כלל הוא בהלכות תשובה כי הפוגע בחבירו חייב לפיטו עד כדי שי'תראה הנפגע להתפלל בעבור הפוגע (ב"מ צב א וראה שיטמ"ק שם). מעשה, כיון שהפנהו הגדול פגע ברוצחים בשוגג ככה שלא התפלל די הצורך שלא תצא תקלה מתחת ידם, זקוק הוא לפיסים עד שיתרצו להתפלל בעבורו. לפיכך היתה אמו מספקת להם מזון וכסות ומבקשת מהם שייתפללו על בנה.

לזכור להתפלל על הזולת

י'ושב בה עד מות הפהו הגדול אשר משח אותו בשמן הקדוש" (לה כה)

במסכת מכות (יא ב) דרשו חז"ל מפסוק זה, שגם אם התמנה הפהו הגדול לאחר מעשה הרציקה, אם נחתם דינו של הרוצח אחר מניו הפהו, משתחרר הוא במיתתו של כהן זה. אף תמהו בגמרא שם: הלוא הסבה שתלתה התורה את שחרור הרוצח במות הפהו הגדול, היא כענין על שלא בקש רחמים מלפני ה' שלא ישפך דם נקי ב'ישראל. והלא כהן זה התמנה רק לאחר הבריקה, ומדוע ענישהו שחרור הרוצח תהיה תלויה במיתתו? ותראו: גם אחר שהתבצעה הרציקה, עדין יכול היה הפהו הגדול החדש לבקש שיגמר דינו של הרוצח לזכות, ותביעה מוטלת עליו על שלא בקש זאת.

מוסר השכל עצום למד מקף הגה"צ רבי חיים זי'צייק משרידי נובה'רדוק:

בשעת מניו של הפהו הגדול החדש בנדאי שריי הוא בשמחה ובהתרוממות רוח שאין לתארן ולשענו. לבו עולה על גדותיו מאשר על זכותו בתפקיד הקדוש והנכסף, משאת נפשו של כל בן שבט הפהו.

גם אז, בשיא שמחתו, נתבע הוא לזכור את אותו אמלל ונדפה שעתידי להשלח לשנים ארכות לעיר מקלט ולבקש בעבורו שיגמר דינו לזכות. אם התעלם מקף, נענש הוא ככה ש'שחרור הרוצח יתה' תלוי במיתתו.

פרי חיים עמי צו

שכב רבנו על מותו שבחךד הפנימי בביתו, מפאת מחלתו הקשה. בעל הקריאה קרא את הפרשה בקול רם כשרבנו מאזין בשאיית כחותיו ברוחו עצום כהגדלו בקדש.

כאשר הגיע בעל הקריאה לפסוק: 'ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקובים ועבר צנה', קרא הוא את התבה 'צנה' בהטעמת מלרע. והנה נשמע לפתע קולו של הגר"ז מן החדר השמוי פשהוא מתקן להטעמת מלעיל: 'צנה'. הנוכחים בחדר לא יכלו לכבש את התפעלותם; הכיצד יתכן שהם, היושבים בחדר עצמו, לא הבחינו בטעותו של בעל הקריאה, ואלו הגר"ז מעמק מיתת חליו, שם לבו אל השעות ותקנה על אחר?

לאחר התפלה הסביר הגר"ז למקובי: 'שנוי גדול יש בין תבת צ'נה' - במלעיל, לצ'נה' - במלרע. כאשר היא נקראת במלעיל משמעותה היא: למקום הנקרא צין, אולם כשהיא נקראת במלרע משמעותה היא: מגן. פכתוב (הלים א א ז): 'צנה וסחרה אמתו', ומשמעות זו אינה תואמת לפסוק זה."

פניני רבנו הגר"ז עמי קיא

העקר הוא הלב

י'נס שמה רצח מפה נפש בשגנה" (לה יא)

במציאות הנגלית לעינינו, אין חלוק בין רוצח נפש בשגנה לבין רוצח במויד. בשני המקרים נהרגה נפש מישראל, ומעשה ההריגה נעשה על ידי אדם. אולם בכל זאת יש הבדל מהותי ביניהם: המחשבה. הראשון בצע את ההרג בתם לב, ואלו השני בצע זאת ככונת זדון ורע.

מוסר גדול דרש מכאן רבנו בחיי בפרושו על התורה: 'הלב עקר האדם, ועקר כל המצוות וכל העבודות... הכל תלוי בלב, שאם עשה מצוה ולא נתכוון בה בלבו לעשותה לשם שמים, אין לו שכר מזה'.

השראת השכינה באמצעות עניית אמן

כי אני ה' שכן בתוך בני ישראל" (לה לד)

בהקפדתם של בני ישראל לענות אמן על הברכות, גורמים הם ש'תשרה השכינה ב'ישראל. דבר זה נרמז בלשון הכתוב: בשכר כי אני' - בגימטריה 'אמן', זוכים אנו למצב שבו: 'ה' שכן בתוך בני ישראל'.

אמנות לב עמי לג

על פי פרוש רבנו בחיי נשא המניד רבי ראובן קרלינשטיין את דברי מוסרו:

נקמים שני אנשים המברכים ברכת המזון: האחד מברכה בכונה, ואלו רעהו שלצדו מברך ללא כונה וללא מחשבה. שניהם עושים את אותו מעשה, אף ההבדל ביניהם הוא בהבדל בין שמים לארץ. כמו בדגמת הרוצח - המעשה הוא אותו מעשה, אף התוצאה שונה לחלוטין. כי העקר הוא הלב.

יחי ראובן

התעוררות שאינה פוסקת

י'וכתב משה את מוצאיהם למסעיהם" (לב ג)

שאלה מפורסמת היא מדוע עלינו להוציא את מלות התפלה מפינו, ואין די שנהגהר בבקשה בלבנו, הרי הקדוש ברוך הוא יודע מחשבות וכוונות לבבות?

תרץ רבי ישעיה מדרוהוביץ:

כחה של התפלה בלב, טוב הוא רק כדי לעורר את האדם לאותה טעה שמתפלל, אך כשמוציא את התפלה בשפתיו, ממיטיחה ההתעוררות בלבו גם לאחר שהסתיימה התפלה. כעין מה שאמרו חז"ל (מגלה כו ב וראה שו"ע א"ח צ ח) שאף כעבר זמן מסיים התפלה, עדין שפתותיו של המתפלל רוחשות את מלותיה.

דבר זה נרמז בלשון הכתוב כאן: 'מוצאייהם למסעיהם' - כאשר ההתעוררות לא מלאת התפלה מפיו, נותר הרשם בלבו לאורך זמן, ובזכות תפלתו זוכה הוא להמשיך ולנסע מחיל אל חיל בכת התפלה המעוררת אותו טוב וטוב.

חזון ישעיהו - תפלה לעני'

המנע מתפלה ביחידות

י'וסעו מחרדה ויחנו במקלה" (לב גה)

בדרך רמז עורר הרב הקדוש רבי משה אלקים בריעה מקו'ני'ץ: 'חרדה' - אותיות 'החדר'; 'וסעו מחרדה' - על האדם להרחיק עצמו ולהמנע מלהתפלל ביחידות בתוך ה'חדר', 'ויחנו במקלה" - ותחת זאת עליו להקפיד להתפלל תמיד בצבור וברב עם.

בינת משה'

במקהלות ברכו אלקים

קר באר רבי יוסף ישראל דייטש אב"ד באלאשא אראמט:

בעת ששרוי האדם בצרה מכון הוא את לבו לאלוקיו בתפלה שישמעו מצרותו, אולם לאחר שעוברת הצרה מעליו ושב הוא אל השגרה המברכת, עלול הוא לשכח את בוראו. על כן מזהירו הכתוב: 'ויסעו מחרדה' - כאשר נוסעת ועוברת מעליך החרדה והצרה שהיית שרוי בה, עליך לזכור: 'ויחנו במקלה" - להודות ולברך לה' ברב עם ב'ברכת הגומל'.

כו' גרני'

גדול העונה אמן

י'רב תרבו את נחלתו" (לב גז)

המלה 'רב' היא לשון גדלה, פכתוב (בראשית כה כג): 'ורב יעבד צעיר'. נתן לד"ש כאן בדרך רמז, כי ככל שאדם גדול מתברר במצוות ובמעשים טובים, כך תרבה נחלתו בעולם הבא.

כעין זה יש לפרש את הפסוק במשלי (כח כ): 'איש אמונות רב ברכות' - האיש המקפיד על 'אמונות' - עניית אמן, 'רב ברכות' - גדול ונכבד הוא מן המברך, כפי שאמרו חז"ל (ברכות ב ג): 'גדול העונה אמן יותר מן המברך'.

בני שלמה'

קר מקשיבים לקריאת התורה

י'נסב לכם הגבול מנגב למעלה עקובים ועבר צנה" (לי ד)

היה זה בפיץ האחרון לחייו של מרן הגר"ז מבריסק, כחדשים ומחצה קדם הסתלקותו. בשבת קדש פרשת מטות-מסעי

איזן לה רעים האהובים יותר מאלה

הגה"ק רבי מנחם עזריה ב"ר יצחק ברכיה זי"ע - הרמ"ע מפאנו.

בתשובתו הידועה (שו"ת, סי' קט) האריך הרמ"ע מפאנו במעלת מנהג אמירת ברכות השחר בחברותא, וכך כתב בסיום דבריו:

"ומה טוב להנהיג ששליח צבור לברך ברכות השחר בקול רם... ולא זו בלבד אלא חברים הישנים בחדר אחד, וכגון הגלי צפי דברי רב (בחורי הישיבות), ישכימו לברך כל אחד לעצמו, וחבריו יענו אמן. ואחר כך אל בית אלקים יהלכו ברגש ומי שמברך לעצמו ואחר כך אשתו ובניה, גדולים וקטנים, מברכים לו כהאי גו'א, אין לה רעים אהובים יותר מאלה, והוא הדין למברכים בבית הנכנסת זה אחר זה לזכות את הרבים."

נתחזק כלנו באמירת ברכות השחר בחברותא כשאימת נמשו הטהורה, ויהי רצון שישלח טוב בעדנו להתברך בכל מילי דמיטב. אמן.

מזמור שיר חנכת הבית

טעם הקדמת המזמור לברכת ברוך שאמר

לפני ברכת ברוך שאמר נוהגים אנו לומר 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד', שחבר דוד המלך עליו השלום בסוף ימיו כדי שישוררוהו בחנכת בית המקדש שעתיד היה לבנות שלמה בנו (ראה אבן עזרא ורד"ק תהלים ל א).

דברי הראשונים לא הזכיר מזמור זה כחלק מ'פסוקי דזמרה', ולפיכך תקנו לאומרו קדם 'ברוך שאמר' - הברכה הפותחת את סדר פסוקי דזמרה.

בסדור 'מקור התפלות' באר את טעם הקדמת מזמור זה לברוך שאמר: הואיל וסימנו זה מכבר את פרשיות הקרבנות בתפלת 'יהי רצון... שיבנה בית המקדש', לפיכך ראוי שנמשך ב'מזמור שיר חנכת הבית' שאמר בחנכת בית המקדש. כך אנו מביעים את אמונתנו שיקים הקדוש ברוך הוא את בקשתנו ויבנה את בית המקדש במהרה.

האם דוד הוא שחנך את הבית?

זה לשון המכילתא בפ' שבת (מסכתא דשירה פ"א): 'עשר שירות הן... השמינית שאמר שלמה, שאמר: 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד', וכי דוד בנאו, והוא שלמה בנאו, שאמר (מלכים א' ו' ד): 'ויבן שלמה את הבית, ומה תלמוד לומר: 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד'? אלא לפי שנתן דוד נפשו עליו לבנותו, וקרא על שמו, וכן הוא אומר (תהלים קלב א-ג ה): 'זכור ה' לדוד את כל צרותי; אשר נשבע לה' ויד לאבירי עיבוק; אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי; עד אמצא מקום לה' משכנות לאבירי עיבוק'.

עוד הובא במקדש 'שוחר טוב' (תהלים ל א): 'אמר הקדוש ברוך הוא: מי שחשב בלבו לעשות מצוה ולא עשה, אני מעלה עליו כאילו עשה. שהרי דוד חשב לבנות, ונקראת על שמו, שאמר: 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד'.

דוד נושע בזכות 'חנכת הבית'

רבים תמהו על פשר הקשר בין פתיחת המזמור: 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד', לבין המשכו שבו תאור ישועתו של דוד משונאייו; וכי מה ענין בנית בית המקדש לצרות שחלפו עליו?

בדרך פשוט באר זאת ה'תורת חיים' (סנהדרין קז ב) על פי דברי הגמרא (סנהדרין פ"ט; שבת ל א) שכתב שלמה לחנך את בית המקדש דבוקו השערים זה לזה, ולא נפתחו עד שבקש בזכות אביו: 'ה' אלוקים אלה משב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך' (דה"ב י ב ו כט), ואז נפתחו השערים.

בדברי הגמרא שם מבאר שעד לאותה שעה היו אויביו של דוד ששים ושמים, כי אמרו שהקדוש ברוך הוא לא מחל לו על עוון בת-שבע, אך מאותה שעה ואילך נהפכו פניהם כשולי קזרה, כי בפתיחת השערים בזכותו הוכח לעין כל שגאחלו לו העוון.

לפי זה מובן הקשר בין תחלת המזמור להמשכו, שבזכות 'חנכת הבית לדוד' נושע דוד מאויביו שהרשו עליו מזימות רשע כל ימיו, ואף אחר פטירתו.

אף המשך המזמור המתאר את רפואתו של דוד מחלי שיר בעקבותיו 'חנכת הבית', כפי שבאר זאת הגר"י מבריסק (ע"ה; תהלים) על פי דברי המקדש 'ליקש דהי' וכן תתפא': 'מגלת בית המקדש' נמסרה למשה בעמידה, משה מסרה ליהושע בעמידה, יהושע לזקנים בעמידה, וזקנים לבניאים בעמידה, ואף דוד מסרה לשלמה בנו בעמידה.

כל עוד שריו היה דוד בחלו לא יכול היה למסר את המגלה, שברי היה עליו המוסרה בעמידה (כשהוא בריא ושלם), ולשם כך התפלל לה' שיפאנו, שאמר (תהלים מא א): 'אמתה ה' חנני ורחמיני; ואשלמה להם', ונמצא שחנכת הבית היתה תליה ברפואתו.

באופן מקדש ישב זאת הפלביים (תהלים ל א): ה'בית' המזכר במזמור הוא משל לגוף שהוא מעון לנפש הדנה בתוכו; בעת שחלה דוד התרופף 'ביתו' - הוא גופו, וכאשר בחסדי ה' הבריא, כפיכך לבנה ביתו מקדש על תלו ושב לימי עליומיו, ועל כן פתח את הדלתא על ישועתו במלים: 'מזמור שיר חנכת הבית לדוד'.

לא לשכח את ימי הרעה

מן הראוי לצון כאן את דברי רבי הגאון רבי איסר זלמן מליצר בהקדמתו לספרו 'אבן האזל' (ח"ב עבודה) כי ברור הוא שדברי המלבי"ם האמורים נאמרו בדרך דרוש ורחוקים הם מן הפשטי, ובאר:

במזמור זה למד אותנו דוד המלך את חובת ההודאה: הנה אדם עני וחולה שזכה להבריא, להתעשר ולבנות לעצמו בית גדול ומפאר, בבואו להודות לה' על עשרו ועל ביתו החדש, שזכה בדרך כלל את ימי עניו ומצוקתו, ומודה רק על עשרו ואשרו עתה.

אך דוד המלך, עליו השלום, מלמדנו גם כי ביימים הטובים המתרגשים עליו, לא ישכח האדם את ימי שפלותו, ואף אם כבר הביע בשעתו תודה על שנחלץ מצרותיו, מפל מקום בעת שמחנתו צריך הוא לשוב להזכר, ולהביע תודתו על ישועתו מעמק צרותיו, ורק לאחר מכן להזכיר את אשרו ושמחתו עכשיו.

ארוממך ה' כי דליתיני

במזמור מיוחד זה מתארים מצבים שונים שהיה שרוי בהם דוד המלך עליו השלום, מאיגרא רמא עד בירא עמיקתא. ואכן משמעותה הפשוטה של הודאת: 'ארוממך ה' כי דליתיני' היא מלשון רוממות והנבחה: כאדם הדולה מים מפעמץ הבאר, כך הנביא ה' את דוד המלך מעמק צרותיו והעלהו לגדלה. מלבד זאת הוסיף ובאר הצדיק רבי ברוך מקזיביצ' את הדוה' את זו בכמה פנים:

- א. 'דליתיני' - מלשון 'דלת'. הודיה דוד המלך לקדוש ברוך הוא על שזכה לתבר את ספר התהלים אשר הוא בבחינת 'דלת' כניסה בעבור כל יהודי המבקש להתחזק בתפלה ובתשובה.
- ב. מלשון 'דלי'. כשם שהדלי משמש לדלות המים מעמק הבור, כך דוד המלך שהיה צדיק הדור, שמש בעבור כלל ישראל כ'דלי' להשפיע בעצום שפע טוב ממקור החיים.
- ג. מלשון 'דלות'. דוד המלך משבח את הבורא, על שזכה להפיר בגדלו וברב טובו, ומתוודך כך להבין את שפלותו ודלותו שלו מול עצמתו של הבורא יתברך.

על חסדים וטובות אלו מודה דוד במזמור זה ומסיים: 'למען יזכרו כבוד ולא ידם ה' אלהי לעולם אודך' (דבש השדה אות אה).

על מה ולמה פּרָצה המגפה!?

מגפה קשה פרצה בעיר פוזנא. חללים רבים נפלו מדי יום ביומו, והמצב הלך והחמיר. המרא דאתרא, הגאון רבי נפתלי כ"ץ בעל 'סמיכת חכמים' אסף את בית דינו, ויחדו גזרו הם יום מענית ותפלה לכל בני העיר, אנשים נשים וטף.

מלבד זאת יצאה הודעה תקיפה מטעם בית הדין, כי כל מי שיודע על דבר מה חשוד המתחולל בעיר, מחייב לבוא ולהודיע זאת לבית הדין, כדי שיוכלו להללו לדעת ולברך על מה יצא חרון אף ה', ומתוך כך להבין מה נתן לעשות כדי לעצור את המגפה המשותלת. שעות ספורות לאחר שיצאה ההודעה התדפקו על דלתו של המרא דאתרא שנים מתושבי העיר, וביקשו מקול נבוח לשוחם עמו ביחידות.

הדלת נסגרה מאחוריהם. המרא דאתרא התישב על מקומו בראש השלחן, ובני שיחו התישבו מעיני צדדיו ופתחו בעדוהם:

"באנו לכאן לאור בקשת בית הדין להודיע על כל דבר חשוד המתחולל בעיר. איננו יודעים אם העדות שפנינו מודרת כ'חשודה', אולם חזקו עלינו דברי הרב, והננו לספר באת, כי מהו זמן רב בכל לילה בהגיע שעת חצות, מבחינים אנו באחד מוכבדי העיר והחכמה, הלא הוא הצדיק רבי שלמה זלמן אוירבך מפוזנא, היוצא מביתו כשמונת נפט קטנה בידו, ופונה אל היער שמחוץ לעיר.

הדבר היה מוזר מאד בעינינו. וכי מה יש ליהודי נשוא פנים כמוהו לחפש בשעות הלילה בעיר השורץ בפושעים ובאנשים מפקפקים? באחד הלילות החלטנו לעקב אחריו, אולם הוא הצליח למקם מאתנו באחד העקולים ולהעלים מעינינו, וכך נאלצנו לשוב לעיר בלא שהעלינו דבר כבידנו.

בטוחים אנו כי צדיק כרבי שלמה זלמן בודאי אינו פועל רעה, אולם כיון שהרב בקש להודיע על כל דבר חשוד, מצאנו לנכון להודיע זאת כדי שיתברר הענין, ומי יודע, אולי בזכות זאת יסור מר הקנות מעלינו."

דממה פרה בהדר. הרב שקע בהרהורים. בטוח היה כי כל מעשיו של רבי שלמה זלמן לשם שמים הם, אולם מה הביאו לבצע את המעשה שספרו עליו?

הרב התנער ושרעפיו ואמר: "תודה לכם שהסבתם את תשומת לבי לענין, אולם כיון שאכן, קשה מאד להביע ספק בטובה פנותיו של הצדיק, לפיכך החלטתי להצטרף אליכם בלילה הקרוב כדי לבדוק את מעשיו מקרוב."

קבעו אפוא להפגש בשעת לילה מאחרת, וכך עשו. בלילה צעדו הם בלאט לעבר ביתו של רבי שלמה זלמן והמתינו מאחורי חומת אבן בצד הרחוב. בהתקרב שעת חצות נשמעה חריקת דלת נפתחת, וזממותו המאירה של רבי שלמה זלמן נראתה יוצאת אל הרחוב הקטן.

צעדיו שהיו מהירים יחסית לגילו המתקדם הקשו על הרב ומלואו להדביקו. אולם עד מהרה מצאו עצמם צועדים בעקבותיו אל מעבה היער כשרוב אלימות האור הקלושה של הפנס שבידו מסמנת להם להיכן מועדות פניו.

בקורת יער שקטה פסק רבי שלמה זלמן מהלכו המהיר. גם שלשת העוקבים עצרו בעקבותיו, מתנשמים ומתנשפים מפאמץ הדרך. הם התבוננו ברכוז מלבד לסבך העצים במעשיו של הצדיק.

והנה, הם מבחינים כיצד מוכנה רבי שלמה זלמן את המנונה, מתישב על הארץ ומתחיל לומר את 'תקון חצות' בקול בוכים ובדמעות שליש, עד שאף לבס נמס מעמק ההתרגשות וההתפעמות.

אלא שבכל זאת, דבר אחד עורר את תמהונם: מלבד קולו הנעים של רבי שלמה זלמן, נשמע קול נוסף מתוך העלטה. לא היה כל ספק בדבר. רבי שלמה זלמן לא אמר את התקון לבדו. מישהו נוסף, בלתי ידוע, אמר אותו יחד עמו.

בסיים התקון, עת נבה רבי שלמה זלמן לאסוף את חפציו כדי לשוב, הפמע לגלות את רבה הצריך של פוזנא מולו.

"עמתי ראינו בעינינו כי איש קדוש אתה. אולם מבקש אני לדעת, מיהו האדם הנוסף שאמר עמך את התקון?" בתחלה נסה רבי שלמה זלמן לחמק מתשובה, אולם הרב גזר עליו בגורת מרא דאתרא לומר את האמת, והוא נאלץ לספר:

"כפי שמתם לב, מנהגי מאז ומקדם להתאבל בכל לילה בבכי ובתפלה על חרבן בית המקדש. והנה ברבות הימים זכנתי במנהג מן השמים. בכל לילה נשלח אלי ידמיהו הנביא מן השמים אל היער, לומר עמי יחד תקון חצות."

או אז פנה אליו הרב בטענה: "אם כה גדולה היא זכותך עד שזכית להפגש בכל לילה עם ידמיהו הנביא, מדוע אינך שואל על מה ולמה נגזרה מגפה כה קשה על עירנו?"

"למחר אשאל אותו", נאות רבי שלמה זלמן לבקשה על אתר.

ואכן, יומים לאחר המפגש הלילי התדפק רבי שלמה זלמן על דלת ביתו של הרב ואמר: "שאלתי את ידמיהו הנביא למצות הרב, והוא השיב לי: 'הו' ידעת כי בית המקדש היה צריך להתקרב ארבעים שנה קדם לחרבנו בפעל, אלא שהקפידו ישאל באותו הדור שלא לבדו דברים בטלים בבית הכנסת. על כן נותר הוא על עמדתו למשך ארבעים שנה נוספות, למרות רשענותם של בני אותו דור. אך כשגם עברה זו עליהם בגדם והחלו להתרפות בנושא זה, נגזרה הגזרה ונחרב הבית."

הוסיף ידמיהו ואמר לי: 'ע' לה' כי לא זו בלבד, אלא אף כל הצרות שארעו ליהודים ברבות הימים, הן משום שמדברים הם דברים בטלים בבית הכנסת. אז סבת צרתם של בני עירך, הן שעות בידך לגלות להם את הדבר כדי שישלכו בתשובה וינשעו."

מיד כפסיים רבי שלמה זלמן את דבריו, מהר הרב להוציא כרוז ולכנס במצוות את כל בני העיר מקטן ועד גדול אל בית הכנסת.

אל מול ההיכל ההוקה נעמד הרב ונשא את דבריו. הוא ספר לקהל את המעשה הנזכר, ופרט בפניהם את דבריו של ידמיהו, ואת הסברו לפרץ המגפה.

מיד געו כל העם בכביה והתחוררו לקבל על עצמם כי מיום זה ואילך לא ידבר אף אחד מהם בבית הכנסת שום דבור של חול. ובעשותם כן, מיד נעצרה המגפה, וליהודי פוזנא הייתה הרוחה.

להתעצור באהבתך ח"ה עמי 345